

La filantropia de l'estat

Al capdavall, la permanència i el creixement de l'estat providència ve de l'àrdua competència que tots els polítics i partits mantenen per a aconseguir el vot dels electors.

Els estudiants que volen una rebai-xa de les taxes universitàries no tan sols fan ostentació de tots els dogmes de la joventut: també han demostrat amb estrèpit que s'empassolen del tot els dogmes de l'estat. Diuen o criden que els diners de l'estat han de pagar l'educació universitària. Això és que no saben encara que els diners de l'estat no existeixen i que l'única cosa real són els diners dels contribuents.

Vet aquí una recessió econòmica que fins i tot fa dir als socialistes hispànics que en èpoques de crisi no es poden mantenir les prestacions de l'estat del benestar. En definitiva, cada ciutadà espanyol treballarà més de cent vuitanta dies de l'any 1993 per mantenir l'estat, un estat que és el major empresari d'Espanya i que té un dèficit brutal. Tenim a mà l'estat providència: és a dir,

el gegantisme, el monopoli, la deformació dels mercats, el deteriorament de l'eficiència i de la competitivitat.

Després de la caiguda del mur de Berlín, ara ens pertoca de saber què n'hem de fer, de l'estat omniscient, capaç de garantir diàlisi renal, diplomes educatius, el benestar de l'atur, l'habitatge a bon preu, la cultura per a tothom i les vacances pagades. No és una paradoxa que sovint pertoqui als socialismes democràtics la feina de retallar les virtuts potencials de l'estatalisme presumptament caritatiu. Michel Rocard vol fer caramboles amb la jornada laboral i el PSOE jubila Nicolás Redondo. D'altra banda, pertot arreu triomfa l'afany de privatitzar, encara que només sigui com a mal menor. Vegeu les

memòries de la baronessa Thatcher.

Aquí l'opinió pública encara és addicta a l'estat, però enquestes i eleccions demostren una nova ambivalència amb altres països. Als Estats Units, l'any 1972, un 74% manifestava una raonable confiança en el govern federal, però ara —curiosament, després d'elegir un Clin-

adoptessin les seves decisions gràcies als mecanismes del lliure mercat—. Certament, entre la utopia a la inversa dels nous llibertaris nord-americans i les propostes de l'economia social de mercat hi ha d'haver algunes solucions per al col·lapse de l'estat providència, i sobretot algun camí, a fi que, tota la factu-

RAFA GIL

ra, no la pagui sempre la classe mitjana.

L'evidència és que els ciutadans no saben ben bé on van els seus impostos i no aconseguen de precisar fins a quin punt les decisions dels polítics són un repartiment de les aportacions de tots els contribuents, però amb la finalitat d'afavorir els grups de pressió més persistents o que més mal poden fer a la imatge d'un govern. Hi podem afegir la tasca de la nova classe i de les burocràcies que administren l'aplicació del subsidi, origen de

la seva pròpia existència. Hi ha un maximalisme de l'estat providència que supera tots els objectius de l'assistència fundacional i que va més enllà de l'exercici de la prosperitat equitativa.

L'estat del benestar no tan sols no funciona bé: tampoc no podem pagar-ne les factures sense que els impostos pugin fins a l'extrem de la simple confiscació. Hem reproduït totes les ineficiències d'allò perfilat pel fabianisme britànic molts anys després que Bismarck en covés el primer ou.

Ara haurem d'imitar una vegada més les noves estratègies d'Europa, a fi que l'empremta juràssica de l'estat que tot ho cura desaparegui a poc a poc, si és possible sense deixar-nos sense un duro.

Valentí Puig

Michel Rocard. Els socialistes francesos volen reduir els dies laborables.

ton més aviat intervencionista— només és un 42% que hi confia. Pel gener d'enguany, un 69% creia que el govern federal crea més problemes que no en soluciona. En realitat, també podem pensar que en les societats lliures la major part del benestar humà prové de l'esforç individual.

Segons l'escola del *public choice*, al capdavall, la permanència i el creixement de l'estat providència ve de l'àrdua competència que tots els polítics i partits mantenen per a aconseguir el vot dels electors. Hi ha sempre una "nova classe" disposada a tutelar i gestionar l'estat provident, convençuda que en tot moment sap millor que ningú les coses que convenen als ciutadans —com si no fos més econòmic que els individus